

Prædiken

**Skærtorsdag, den 1. april 2021, kl. 11.00 i Kappel kirke og i
Gloslunde kl. 19.00 med nadver begge steder.**

178 Han står på randen af sin grav

476 Kornet, som dør i jorden

Prædikant: Henrik Gade Jensen

”En af jer vil forråde mig.”

Sådan siger Jesus denne dag, da han spiser – for sidste gang – med sine disciple.

Men det mest overraskende er svaret fra disciplene, som blev meget bedrøvede:

”Det er vel ikke mig, Herre?”

Altså de 12 disciple får at Jesus at vide, at en af dem har urent mel i posen, pønser på forræderi, vil udlevere ham til romerne, har indgået en aftale for nogle sølvpenge.

Og så alligevel spørger alle disciplene: Det er vel ikke mig, Herre?

X

Det er vildt dramatisk og meget moderne.

Hvordan kan hver enkelt discipel være i tvivl om, hvor vidt han har forrådt Jesus? Var de ikke sammentømrede som en gruppe? Den hårde kerne blandt Jesu mest trofaste tilhængere? Hans nærmeste medarbejdere?

Og så spørger de alligevel: er det mig, der vil forråde dig?

Var de virkelig ikke mere sikre på sig selv, disciplene, som havde fulgt Jesus i flere år, og kendte ham fra hjemegnen i Galilæa?

De havde rejst med Jesus oppe fra Geneserat sø, de havde stået i første række til at opleve undere og mirakler, de har set folkeskarer følge Jesus og se ham som folkets håb og redning.

Og få dage inden, Palmesøndag, havde de gået ved siden af æslet og se Jerusalems indbyggere vifte med palmeblade og råbe Hosianna.

Ja, de må jo næsten have oplevet at blive mast af de mange mennesker, som ville nær Jesus, røre ved hans klædedragt, tiltrække sig hans opmærksomhed.

Disciplene må om nogle være hans mest trofaste falanks, hans kernemedarbejdere, for hvem loyalitet og troskab slet ikke står til diskussion.

Og så alligevel siger de: Er det mig, der vil forråde dig?

x

Er de så usikre på sig selv, at de er i tvivl om sig selv?

Hvis vi tænker på senere tiders hekseforfølgelser og processer, så kan vi måske forstå noget af det. Altså at menneske anklages for at stå i ledtog med alle mulige onde kræfter, først afviser de det pure, men bliver så usikker og bange, og ender tit med at tilstå selv de mest tåbelige anklager.

Ja, det 20. århundrede kender mere end noget andet til, at mennesker dømmes til døden for forræderi, som de ikke selv aner noget om.

”Nogen måtte have bagtalt Josef K., thi uden at han vidste af at have gjort noget ondt, blev han en morgen arresteret”. Sådan begynder Franz Kafkas roman *Processen*, som handler om en mand der dømmes og henrettes uden at vide, hvad ondt han har gjort.

Jeg har altid været optaget af nogle de moderne processer, f.eks. Moskva-processerne fra 1936-38, hvor Stalin anklagede sine nærmeste medarbejdere for forræderi. Og som endte med, at de anklagede frivilligt tilstod de mest monstrøse og vanvittige anklager. Jeg har referaterne af alle de processer stående på min reol i flere bind, det er vanvid, galskab, men det er en vigtig historie, som er værd at erindre.

Den kendteste af de anklagede i Moskvaprocesserne var Nikolaj Bukharin, en teoretiker, stor mand i partiet, på højde med Stalin, som ideolog og tænker meget større. Også han endte med at tilstå og underskrive sin egen dødsdom, på anklager om sabotage og konspirationer, som var åbenlyst forkerte.

Og i Tjekkoslaviet i 1951 blev 13 af de mest højst rangerede kommunister anholdt og fængslet, afhørt, og retssagen endte med at de alle tilstod vanvittige anklager. Det kendes som Slansky-processen efter den kendteste af dem, Rudolf Slansky, der var udenrigsminister. De referater har jeg også stående i min reol, og læser nogle gange i dem for at mindes om menneskelig galskab. 11 af de 13 kommunister blev henrettet, på fiktive anklager og fremprovokerede tilståelser. De var alle jøder. Hustruerne, som selv var overbeviste kommunister, troede i begyndelsen deres mænd virkelig var i ledtog med vestlige efterretningstjenester. For partiet kan jo aldrig tage fejl! I dag ved alle, det var et stort fupnummer.

Og i Danmark reagerede forfatteren Peter P. Rohde ved at melde sig ud af kommunistpartiet i protest mod galskaben, men blev resten af sit liv set som en forræder af sine egne.

I det 20. Århundrede er der skrevet mange bøger og pamfletter om temaet "de intellektuelles forræderi". For netop bogens og teoriernes folk synes at have en større tendens til at glemme, vor de hører til, og investere sig selv i nye og fremmede og spændende ideer. Eller finde et nyt fædreland langt fra, hvor de er født.

Den svenske forfatter Jan Myrdal skrev engang til slut i sine erindringer, at han altid havde svigtet, altid forrådt, og at det var intellektuelles lod at miste orienteringen her i livet og ikke vide, hvem der er ven og fjende. Forfattere som hans slags, sagde Myrdal selvkritisk, var som fornuftens horer, fordi de kunne gå i ledtog med alverdens ideologier. Og se sig selv som progressive og avantgardister.

Så forræderi!?

Den enkelte ved end ikke, hvornår han eller hun er med i noget, der kan tolkes som forræderisk.

Vi kan aldrig være sikre, end ikke på os selv.

Det er faktisk ret uhyggeligt.

X

Så det er egentlig naturligt nok, at disciplene kommer i tvivl.

Vi kender ikke os selv tilstrækkeligt.

Der kan bo en forræder i os alle.

x

Nu ved vi jo også, hvordan det gik.

Judas blev forræderen, men det er vigtigt at sige, at der kun var gradsforskel mellem disciplene, fra Judas til Peter.

De var af samme alen. Af samme slags.

Judas forrådt på denne dag, men alle disciplene fornægtede også Jesus på Langfredag. Peter tre gange før hanen galede.

Ingen turde mere kendes ved ham.

x

Disciplene var fiskere fra Geneserat sø, almindelige folk, vant til at arbejde og sikkert også til at blive hundset med, ikke gjort af heltestof og ikke oplært med militære dyder, tapperhed og robusthed, men jævne folk der har lært at sno sig for at overleve.

Det ville være at forvente for meget, at de skulle stå last og brast med Jesus og selv risikere tortur og korsfæstelse.

Det havde Paulus gjort, og mange af apostlene der fulgte efter og bredte budskabet ud. Men de var også blevet fanatikere, gode fanatikere, der brændte for budskabet, og for hvem ethvert kompromis var forræderi. Og sådan blev disciplene også efter opstandelsen – det er det allervigtigste at vide. Så var der ikke den mindste krumme af forræderi i deres sjæle mer.

x

Forræderi? Hvem forråder hvem?

Vi kender det i dag, ja, fra hver dags nyhedsstof.

Hvem forråder Danmark?

Er det dem, der ikke vil tage IS-kvinderne og børnene hjem til Danmark? Forråder de vigtige retsstatsprincipper og danske statsborgeres krav på beskyttelse?

Eller er det dem, der vil hjemtage IS-familierne, af humanitære grunde, fordi det er synd for børnene?

Hvem forråder hvem?

Det er svært at sige, og det må være op til hver enkelt at vurdere.

x

Men det gør disciplenes spørgsmål relevante også til os i dag: Er det mig, Herre?

Disciplene og Judas med er som os. De er menneskelige og derfor er de usikre og bange på, hvad der er det rigtige at gøre. De bliver også skræmte, som vi alle gør.

De slog kreds om Jesus palmesøndag og ledsagede ham med begejstring, da Jesus red ind på æslet og alle råbte hosianna. De var stolte af at være hans følgeskab. Stolte af at være disciple, efterfølgere.

Og på denne Skærtorsdag er de også med ham ved det sidste måltid, nadveren.

Men stemningen ødelægges unægtelig ved at Jesus siger, at én skal forråde ham. Og at de alle skal fornægte ham.

x

Vi er alle i disciplenes sted.

Det er det vi skal tage med hjem fra i dag!

Der bor en forræder i os alle, en der svigter, en der burde have holdt fast, en der burde være vedholdende, men slap da det gjaldt.

Vi har en Judas i os alle sammen!

x

I dag blev nadveren indstiftet af Jesus.

Det var det der skete Skærtorsdag.

Det er en vigtig del af vores påske.

I den første læsning hørte vi om jødernes påske, som stammer helt tilbage fra fangenskab i Ægypten. De skulle slagte et lam i hvert hus og tørre noget af blodet på dørstolperne. De skal spise usyret brød og bitre urter til. Ikke noget råt eller kogt. Det skal være stegt.

Vores påskemåltid i kirken, nadveren, er blevet mere symbolsk.

x

I gamle dage, i 17 og 1800-tallet, kunne alle ikke gå til alters. Man skulle først melde sig hos præsten og så skulle præsten tage stilling til, om han eller hun måtte få del i Jesu blod og legeme.

Nogle gange skulle man først skrifte, før man kunne gå til Herrens bord. Og det gjorde man kun en eller to gange om året.

Sådan er det ikke mere.

Og det er godt.

I dag er nadveren åben for alle, enhver er velkommen, og det er også udtryk for, at det er den enkeltes anliggende, forholdet til Vorherre angår hver kirkegænger, det er heldigvis ikke præsten der skal bestemme eller formidle, vurdere eller dømme.

x

Nadveren er det mest intime i vores gudstjeneste.

I den skabes forbindelse til Jesus Kristus.

Vi indtager hans legeme og blod.

Mere nært og sammenhængende kan det ikke være.

Det er et helligt øjeblik, hvor enhver kan knytte forbindelse til Kristus, få del i Jesu blod og legeme, føle sig om en del af den store kristendom, fra Jesu til vor tid.

Og så får vi også at vide, at selvom vi huser en lille forræder og svigter i os selv, så er der også tilgivelse for det

Det er det, vi får med nadveren, syndernes forladelse, som vi siger, det er en slags OK til os fra Gud om, at vi godt må leve videre alligevel og at der altid er mulighed for at begynde dagen eller livet på ny.

AMEN